

Πανελλήνιες 2019

Έκθεση ΤΕΛ

A1.

Στο κείμενο παρουσιάζονται οι θεμελιώδεις αρχές της δημοκρατίας. Ο βασικός προβληματισμός των νέων σήμερα έγκειται στην τυποποιημένη μορφή των κανόνων της και όχι στην ύπαρξη ιδανικών. Ο συγγραφέας αντικρούοντας τη θέση αυτή, επισημαίνει τα ιδανικά που χαρακτηρίζουν τη δημοκρατία με κυρίαρχο την ανεκτικότητα που περιορίζει τον φανατισμό και διασφαλίζει την ειρήνη. Άλλωστε, στη δημοκρατία οι διαφορές διευθετούνται ειρηνικά, καθώς γίνεται σεβαστή η διαφορετική άποψη, ενώ μόνο μία δημοκρατική κοινωνία μπορεί να προοδεύσει, αφού επικρατεί το φιλελεύθερο πνεύμα. Τέλος, βασική αξία της δημοκρατίας θεωρείται η συναδέλφωση που οδηγεί τους ανθρώπους στη συνειδητοποίηση της κοινής τους μοίρας και η οποία στη σημερινή εποχή αποτελεί αναγκαιότητα.

B1.

- α. Σωστό
- β. Λάθος
- γ. Σωστό
- δ. Σωστό
- ε. Λάθος

B2.

α. Οι περιπτώσεις επίκλησης της αυθεντίας:

- «Ποτέ μου δεν ξεχνώ τη διδαχή του Καρλ Πόπερ ... χωρίς αιματοχυσίες». (3^η παράγραφος)
- «Στο έργο του *Φιλοσοφία της Ιστορίας* ο Χέγκελ ... απέραντο σφαγείο». (5^η παράγραφος)

β.

- Στην πρώτη περίπτωση η επίκληση στην αυθεντία χρησιμοποιείται για να στηρίξει τη θέση του συγγραφέα σχετικά με την ύπαρξη ειρηνικών μέσων για την επίλυση των διαφορών στη Δημοκρατία. Παράλληλα, ο συγγραφέας επιδεικνύει την ευρυμάθειά του και ενισχύει την αξιοπιστία του, προσδίδοντας αντικειμενικό ύφος και κύρος στο κείμενό του.

- Στη δεύτερη περίπτωση η επίκληση στην αυθεντία χρησιμοποιείται για να αποδείξει τη θέση του σχετικά με την ύπαρξη πολλών παραδειγμάτων εμφύλιων συγκρούσεων

από την ιστορία. Παράλληλα, ο συγγραφέας επιδεικνύει την ευρυμάθειά του και ενισχύει την αξιοπιστία του, προσδίδοντας αντικειμενικό ύφος και κύρος στο κείμενό του.

B3.

α.

1. « ... δεν ξεχνώ **τη νουθεσία** του Καρλ Πόπερ ... ».

2. « ... γίνονται αντικείμενα **εμπαιγμού** ... ».

3. « ... εισήγαγαν στην ιστορία τρόπους **συνύπαρξης** ... ».

4. « ... αυτός που μας **αντιμάχεται** ... »

β.

1. **«απέραντο σφαγείο»:** ποιητική λειτουργία της γλώσσας

Σημασία: πεδίο εμπόλεμων συγκρούσεων

2. **φωτίζει την πορεία μας:** ποιητική λειτουργία της γλώσσας

Σημασία: καθοδηγεί τις πράξεις, τη συμπεριφορά των ανθρώπων

B4.

α.

1. **Σύνθετη δομή προτάσεων – χρήση υποτακτικού λόγου**

Παραδείγματα (δύο):

- «Χρειάζεται μία απάντηση ... απογοητεύονται». (1^η παράγραφος)

- «Οι τυπικοί κανόνες της δημοκρατίας ... χωρίς τη χρήση βίας». (3^η παράγραφος)

2. **Προφορικότητα στο ύφος**

Παραδείγματα (δύο)

- Χρήση ερωτημάτων: «Αφού η δημοκρατία είναι κατά κύριο λόγο ... άραγε και ιδανικά;» (1^η παράγραφος)

- Χρήση α' και β' πληθυντικού προσώπου: «Θέλετε να δοκιμάσουμε να τις απαριθμήσουμε;» (1^η παράγραφος)

β. Η παρένθεση λειτουργεί επεξηγηματικά – προσθετικά. Στην παρένθεση τοποθετείται ο γαλλικός όρος της λέξης «αδελφότητα».

γ. Χρησιμοποιείται η **ενεργητική σύνταξη**.

Μετατροπή σε παθητική: «Η διαμόρφωση και η εξάπλωση ειρηνικών επαναστάσεων επιτρέπονται μόνο από τη δημοκρατία».

Γ1.

Επικοινωνιακό πλαίσιο: άρθρο

ΤΙΤΛΟΣ: Ενεργός πολίτης και δημοκρατική αγωγή

Πρόλογος

- Αφόρμηση
- Σύντομο είδος προλόγου
- Ομαλή μετάβαση

Κύριο μέρος

Α΄ ζητούμενο: Ενέργειες του πολίτη με τις οποίες κάνει πράξη τη δημοκρατία στην καθημερινότητά του

- Ενεργός συμμετοχή στα κοινά (π.χ. εκλογική διαδικασία)
- Υπεύθυνη τήρηση νόμων
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και ανεκτικότητα
- Διεκδίκηση δικαιωμάτων και ελευθεριών
- Εθελοντική δράση
- Διασταύρωση πληροφοριών – σφαιρική ενημέρωση – πολυφωνία μέσα από σύγχρονα και παραδοσιακά μέσα (διαδίκτυο, τηλεόραση, εφημερίδες σε εθνικό και παγκόσμιο επίπεδο)
- Σεβασμός στο περιβάλλον
- Χρήση διαλόγου ως μέσου ειρηνικής επίλυσης των διαφορών και ομαλής κοινωνικής συνύπαρξης

Β΄ ζητούμενο: Δράσεις ώστε το σχολείο να συμβάλλει στη διαμόρφωση ενεργών πολιτών με δημοκρατικό ήθος

- Ενίσχυση του θεσμού των μαθητικών κοινοτήτων → ενεργός, ουσιαστικός ρόλος αυτών
- Ομαδοσυνεργατικό πνεύμα διδασκαλίας
- Διάλογος και ελεύθερη έκφραση ιδεών στο πλαίσιο της διδακτικής πράξης
- Ενίσχυση της εθελοντικής δράσης
- Στο πλαίσιο του μαθήματος της «Πολιτικής παιδείας»: προώθηση δραστηριοτήτων που ενισχύουν τη δημοκρατική συμπεριφορά (συμμετοχή στη Βουλή των Εφήβων, παρακολούθηση δικών)

- Σχολική εφημερίδα σε έντυπη ή ηλεκτρονική μορφή, ώστε τα παιδιά να αντιλαμβάνονται την αξία της ελεύθερης έκφρασης
- Αξιοποίηση του διαδικτύου με στόχο τη διευρυμένη ανταλλαγή ιδεών σε παγκόσμιο επίπεδο
- Ενίσχυση προγραμμάτων ανταλλαγής μαθητών

Επίλογος

Ανακεφαλαίωση – τελικό συμπέρασμα

Ο αρθρογράφος

Ο αγώνας συνεχίζεται...